Konto czekowe P. K. O. Poznań nr. 204115.

Cena pojedyńczego egzemplarza 15 groszy.

# DRWĘCA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodniowo we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 1,50 zł z doręczeniem 1,65 zł miesięcznie. Kwartalnie wynosi 4,50 zł z doręczeniem 5,05 zł.

Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Druk i wydawnictwo „Drwęca“ Sp. z o. p. w Nowemmieście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-łamowej 15 gr, na stronie 3-łamowej 50 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe słowo (tłusto) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Adres telegr.: „Drwęca“ Nowemiasto-Pomorze.

Rok XI. Nowemiasto-Pomorze, Wtorek, dnia 17 marca 1931 Nr. 32

## Jeszcze kilka uwag na marginesie sanacyjnego projektu zmiany konstytucji.

Szkodliwem we wielu rzeczach było dla naszego państwa sejmowładztwo, jakie się działo przed okresem majowym. Tłumaczyć je jednak należy i młodym wiekiem naszego parlamentaryzmu i brakiem doświadczenia w tego rodzaju dziedzinie pracy, a przedewszystkiem wadliwą dla naszych stosunków ordynacją wyborczą, która sprzyja wprost rozwojowi partyjnictwa. Że to były przeważnie choroby dziecięce, — z których nasz parlamentaryzm powoli wyrastał — wskazaliśmy jako dowód krótko przed zamachem majowym coraz wyraźniej w naszych ciałach ustawodawczych rysującą i krystalizującą się większość parlamentarną. Potrzeba było jedynie ten pocieszający rozwój poprzeć i wzmocnić przez ulepszenie ordynacji wyborczej, by otrzymać powoli lepszy skład Sejmu, a doszlibyśmy byli powoli do normalnych stosunków parlamentarnych, jak w innych krajach. Tymczasem gwałtowną ręką wypadki majowe przerwały ten naturalny proces rozwojowy i wytworzyły taki stan rzeczy, że dziś sanacja, nie mogąc przy dotychczasowym ustroju parlamentarnym rządzić — a wypuścić tych rządów z rąk swoich nie chce — za wszelką cenę zabiega o zmianę całego naszego dotychczasowego ustroju konstyt. w tym kierunku, aby odjąć prawie całą władzę z rąk Sejmu i Senatu, a przekazać ją w ręce obieralnego co 7 lat Prezydenta Państwa. Sanacja nazywa to stworzeniem silnych w Polsce rządów, żądaniem których zarzuca kraj cały. Pragniemy i my silnych rządów w Polsce. Zastanówmy się jednak, jak to by z temi silnemi rządami wyglądało w Polsce, jakich zaprowadzenie planuje sanacja. Otóż zamierza ona te silne rządy osięgnąć przez powierzenie jak największej władzy jednej osobie, głowie Państwa. Władza przyszłego prezydenta Państwa, — według projektu B. B. — sięgać ma aż tak daleko, że będzie miał tenże n. p. nieograniczone prawo **unieważnienia wszystkich wyborów poselskich, przeciwko którym zgłoszony będzie protest, a protest może zgłosić jeden wyborca oraz prawo wkraczania w wymiar sprawiedliwości przez umorzenie spraw lub znoszenie wyroków w każdej poszczególnej sprawie, w każdej chwili postępowania.**

O ile ten projekt BB stałby się rzeczywistością, to oczywiście będzie silna władza w Polsce, bo trzonem jej i piastunem będzie Prezydent Państwa, wyposażony w taki jej ogrom, że w jego rękach skupiać się będzie prawie cała pełnia władzy państwowej. Wtedy i jego pozycja w państwie będzie tak silna, jak w żadnem innem, ale też silna będzie i pozycja rządu, który on będzie mianował, gdyż i tenże opierać się będzie na silnym filarze. Rząd będzie mianował wojewodów, a ci starostów i t. d. Wszyscy oni będą mieli silną pozycję, opierając się o tak silny filar, jakim będzie głowa Państwa resp. prezydent. Tylko jak na tem wychodzić będą obywatele Państwa? Czyż naturalnym następstwem tego stanu rzeczy nie będzie u czynników tych dążenie do przypodobania się przedewszystkiem swym mocodawcom, a dopiero w drugim rzędzie społeczeństwu? Tym na pierwszem miejscu służyć będą, którym urząd swój i stanow. zawdzięczają, a troska o dobro powierzonego im społeczeństwa na dalszym dopiero znachodzić się będzie u nich planie. Już dziś to przecież obserwować mamy możność niejednokrotnie! O to niejednym panom na rządzących stanowiskach dziś głównie chodzi? Czy o to, żeby jak najgorliwiej spełniali swe obowiązki i jak najlepiej zadawalali społeczeństwo? O bodaj by tak było! A ileż to jest dzisiaj takich urzędników, którzy za najgłówniejsze swe zadanie uważają jak najgłośniej krzyczeć: „niech żyje“ i spełniać jak najgorliwiej wszystkie przykazy sanacyjne. Ale też za to, gdy te należycie spełnią, to choćby byli nieodpowiednimi na swych stanowiskach lub zaniedbywali swe obowiązki, już oni siedzą tak mocno w siodle, że rzadko kiedy skargi i żale obywat. stamtąd ich zdolne rugować. Do tego prowadzi zbytnie skupieniewładzy w jednych rękach. A nie tylko to. Oddanietakiej mocy władzy w ręce jednego człowieka może stać się coprawda wielkiem dobrodziejstwem dla państwa, jeżeli ten upatrzony i wybrany na jej piastuna będzie człowiekiem pod każdym względem doskonałym i genjalnym. Wtedy wraz z silną jego władzą błogosław. spływać będzie na całe państwo. Ale wystawmy sobie, ilu nieszczęść i klęsk sprawcą stać się może dla kraju człowiek, wyposażony w taki ogrom władzy, a nieodpowiedni? Jak niebezpieczną bronią stać się może dla państwa taka moc władzy w ręku człowieka niedobrego, nieudolnego, przewrotnego? Dlatego też sanacyjny projekt zmiany konst., dający aż takie prawa prezydentowi Państwa, że może n. p. każde wybory zaprotestowane unieważnić, każdorazowo wkraczać we wymiar sprawiedliwości przez umorzenie spraw lub znoszenie wyroków, powinien każdego poważnie i trzeźwo patrzącego obywatela kraju zastanowić i pobudzić do przedstawienia sobie wszystkich następstw i skutków, mogących z tego wyniknąć. Jakże bowiem to łatwo przy takim ustroju stać się może, co wyraził jeden z posłów w Sejmie że silna coprawda wtedy będzie władza, ale słabe państwo. My wszyscy przecież chcemy i pragniemy silnych i mocnych rządów w kraju, ale co do pojęć o sposobach dojścia do nich różnimy się zasadniczo. Sanacja upatruje osiągnięcie tego celu przez skupienie jak najwięcej władzy w jednych rękach, a czyni to przedewszystkiem dlatego, że w ten sposób najłatwiej utrwali dla siebie swą władzę w państwie. My jednak za najpewniejszą uważamy nie tę władzę, która opiera się na jednym, choćby i silnym filarze, ale tę, dla której podporami będę miljonowe filary, w postaci świadomych swych zadań i obowiązków i gorąco miłujących swój kraj obywateli.

### Jak się wyraża prasa francuska o sanacyjnym projekcie rewizji Konstytucji polskiej?

Paryski „Journal“ zamieszcza niepodpisany artykuł, surowo krytykujący projekt rewizji konstytucji polskiej, który nazywa fantazją.

Otóż — dodaje „Journal“ — państwom, które znajdują się w tem położeniu, co Polska, nie wolno bawić się w fantazje.

## Brześć znajdzie się prawdopodobnie w Lidze Narodów.

„Kurjer Warszawski“ podaje taki telegram z Genewy:

„Ataki „Manchester Guardian” na sekretarjat Ligi Narodów z powodu odrzucenia skargi posłanki Rudnickiej w sprawie pacyfikacji Małopolski Wschodniej wywołały w kołach sekretarjatu zrozumiałe oburzenie, ponieważ nieprzyznanie skardze Rudnickiej prawa „recevabilité“ nastąpiło zgodnie z literą obowiązującej procedury. Mianowicie petycja Rudnickiej omawiała sprawy, poruszone w skargach, które wpłynęły do sekretarjatu przed petycją Rudnickiej.

Wyjaśnić należy, iż druga skarga Rudnickiej, tycząca się Brześcia, uzyskała prawo „recevabilité“, jednakowoż, wedle obowiązującej procedury, rządowi polskiemu przysługuje prawo zakwestjonowania dopuszczalności tej skargi. Decyzja w tej kwestji należałaby do przewodniczącego rady en exercice, którym obecnie jest Henderson“.

Z telegramu tego wynika, że: 1. skarga ruska na traktowanie posłów ruskich w Brześciu została przyjęta i że, jeśli inaczej nie zdecyduje p. Henderson, to stanie się ona przedmiotem rozpraw w Genewie i 2. że skarga p. Rudnickiej, dotycząca pacyfikacji Małopolski Wschodniej, została ze względów formalnych odrzucona; ponieważ jednak w tej sprawie wpłynęły skargi inne, więc stanie się ona także przedmiotem rozpraw w Genewie.

W związku z powyższemi faktami stoją rokowania, które odbywają się między posłami ruskimi, a przedstawicielami B. B.

## Pertraktacje BB. z Ukraińcami są w związku ze skargą Ukraińców do Ligi Narodów.

### Ukraińcy mają wycofać swą skargę.

Rozmowy, jakie zapoczątkowali z przedstawicielami Ukraińców pp. Jędrzejewicz i Hołówko, niewątpliwie w porozumieniu i za aprobatą premjera Sławka, doprowadziły już do pewnego skonkretyzowania propozycyj: sanacja domaga się wycofania z sekretarjatu Ligi skargi ukraińskiej, a wyraża pono gotowość udzielenia ekwiwalentu finansowego za dokonaną na jesieni „pacyfikację“. Natomiast przedstawiciele ukraińców żądają otwarcia zamkniętych na jesieni gimnazjów ukraińskich, odszkodowania za pacyfikacje, zwolnienia więźniów politycznych, zwłaszcza zaś przebywającego obecnie w sanatorjum we Lwowie prezesa Unda, pos. Dymitra Lewickiego oraz subwencjonowania organizacyj gospodarczych ukraińskich, zwłaszcza „Masłosojuza“ i „Sielskiego Hospodara“.

Zapewne w związku z temi rozmowami przybyli do Warszawy trzej wojewodowie małopolscy: Nakonieczników ze Lwowa, Moszyński z Tarnopola i Jagodziński ze Stanisławowa.

Klub ukraiński w Sejmie nie jest jeszcze szczegółowo poinformowany o przebiegu rokowań, które mają być jeszcze w tym tygodniu znacznie posunięte.

Uchwalenie we wtorek w Senacie przez BB rezolucji ukraińskiej w sprawie subwencjonowania organizacyj gospodarczych ukraińskich pozostawało, widocznie, w bezpośrednim związku z prowadzonemi rozmowami.

## Interpelacja w sprawie brzeskiej.

### Represje policyjne z powodu protestów przeciwko gwałtom, stosowanym w Brześciu.

Warszawa. Klub Chłopski zgłosił do prezesa Rady ministrów interpelację w sprawie represyj, stosowanych przez policję państwową z powodu protestów w sprawie Brześcia.

Interpelacja wskazuje, że wieś, podobnie jak i cały kraj domaga się wyświetlenia „tajemnicy Brześcia i pociągnięcia winnych do odpowiedzialności. Po wsiach zapadają protesty ludności z żądaniami wyświetlenia sprawy, ale protesty te są konfiskowane przez władze, a nawet w krótkiej drodze przez policję.

W lutym w pow. nowosądeckim policja przeprowadziła rewizję w domach po wsiach w poszukiwaniu protestów i skonfiskowała około 30 protestów z kilku tysiącami podpisów. Równocześnie w Nowym Sączu aresztowano adwokata Chyżego i mag. praw Janiaka pod zarzutem udziału w akcji uchwalenia tych protestów.

Interpelanci zapytują, czy ministrowie są skłonni pociągnąć do odpowiedzialności podwładne organy, a obywatelom zapewnić możność korzystania z przyznanych przez konstytucję praw.

### Sąd apelacyjny uniewinnił b. posła Kwapińskiego.

Warszawa. Onegdaj ogłoszony został w sądzie apelacyjnym wyrok w sprawie b. posła Jana Kwapińskiego, skazanego przez sąd okr. w Sosnowcu na 1 rok twierdzy za przemówienie, wygłoszone na wiecu w Olkuszu.

Sąd apelacyjny wyrok sądu okręgowego uchylił i uniewinnił b. posła Kwapińskiego. W motywach wyroku zaznaczył, że oparł się na zeznaniach świadków odwodowych, stwierdzając sprzeczność w zeznaniach świadków dowodowych. W motywach wyroku zaznaczono również, iż nie zostało dowiedzione, że b. poseł Jan Kwapiński w swojem przemówieniu nawoływał do obalenia rządu.

## Nowela do ustawy emerytalnej została głosami posłów sanacyjnych przyjęta.

**W sprawie zaliczenia lat do emerytury ustawa działać będzie wstecz.**

Warszawa. Komisja budżetowa Sejmu przyjęła głosami BB. zasadnicze zmiany ustawy emerytalnej, zaprojektowane przez rząd, jak: wstawienie art. 25, ograniczającego prawo emeryta do zajmowania płatnych stanowisk kontraktowych w instytucjach państwowych, samorządu terytorjalnego, samorządu gospodarczego i instytucjach ubezpieczeń społecznych, o tyle, że wynagrodzenie z tytułu zajmowania tych stanowisk nie może przekraczać razem z uposażeniem emerytalnem 150 proc. uposażenia, otrzymywanego ostatnio w czynnej służbie państwowej.

Przyjęto również zmianę art. 97 ustawy emerytalnej w sprawie zaliczania do emerytury t. zw. lat pracy zawodowej i samorządowej z okresu przed wstąpieniem do służby państwowej, mianowicie zaliczać się będzie za każdy rok służby państwowej tylko jeden rok służby państwowej; wedle art. 2 noweli postanowienie to dotyczy także wszystkich, będących na emeryturze, którzy mają już lata pracy w dekr. emerytalnych zaliczone. W ten sposób ustawa będzie działać wstecz, odbierając emerytom nabyte prawa.

Nie pomogły wcale argumenty posł. Chądzyńskiego, Korneckiego i Ponikowskiego, którzy tłumaczyli, że nie godzi się to z poczuciem praworządności. Większość rządowa jednak usłuchała p. ministra skarbu, który uzasadniał swoje stanowisko sytuacją finansową w kraju.

Trzecie czytanie ustawy wraz z rezolucjami odbędzie się w czwartek.

## Tak to im było spieszno!

**„Sanacja“ roczne zamknięcia rachunkowe w komisji budżetowej referuje w ciągu 3 minut!**

Warszawa, 13. 3. W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie komisji budżetowej, na którem przystąpiono do przedyskutowania zamknięć rachunkowych za r. 1927|28 i 1928|29.

Sprawy te zreferował w przeciągu kilku minut pos. prof. Czuma.

Następnie zabrał głos pos. Rymar i oświadczył, że domaga się wyboru podkomisji, któraby te przedłożenia zbadała oraz przypomniał, że we wszystkich parlamentach zachodnich zamknięcia rachunkowe są rozpatrywane bardzo skrupulatnie i rzeczowo.

Wystąpienie pos. Rymara zostało zaaprobowane przez inne kluby opozycyjne, natomiast wywołało konsternację w kołach B. B. Przewodniczący pos. Hołyński przerwał posiedzenie i udał się na naradę do marsz. Świtalskiego. Po przerwie oddał pod głosowanie wniosek pos. Rymara, proponując jego odrzucenie, co zostało też uchwalone.

Wobec tego pos. Rymar złożył oświadczenie, że Klub Narodowy w takich obradach, gdzie roczne zamknięcia rachunkowe referuje się w ciągu 3 minut i gdzie nie dopuszcza się do ich szczegółowego rozpatrzenia, nie będzie brał udziału.

Po tem oświadczeniu posłowie Klubu Narodowego opuścili posiedzenie

## Socjaliści niemieccy popierają zbrojenia Rzeszy.

**Pierwszą ratę na pancernik „B“ uchwalono tylko wskutek wstrzymania się socjalistów przy głosowaniu.**

Berlin, 12. 3. Wczorajsze głosowanie w komisji budżetowej Reichstagu, mocą którego przyjęto cały budżet marynarki łącznie z pierwszą ratą na pancernik „B“, — dowiodło raz jeszcze, że niemieccy socjaliści na równi z innemi stronnictwami niemieckiemi popierają zbrojenie niemieckie a że dotychczasowe ich droczenia się były tylko manewrem taktycznym.

Budżet marynarki łącznie z pierwszą ratą na pancernik „B“ i budowę innych statków wojennych — przeszedł tylko dzięki wstrzymaniu się socjalistów od głosu. Przed głosowaniem oświadczył przedstawiciel socjal-demokratów, Hünlich, że socjaliści postanowili nie utrącać pierwszej raty na pancernik „B“, gdyż uważają za konieczne bronić demokratycznego systemu rządów przed „faszyzmem“.

Po odrzuceniu wniosku komunistycznego o skreślenie pierwszej raty na pancernik „B“, budżet marynarki łącznie z tą ratą przyjęto 11 głosami przeciw 5.

### Zamówienia sowieckie w Niemczech na pół miljarda marek.

**Wyniki wizyty przemysłowców niemieckich w Moskwie.**

Berlin, 12. 3. Po kilkudniowym pobycie w Rosji Sowieckiej powróciła 11 bm. do Berlina delegacja ciężkiego przemysłu niemieckiego z Borsigiem, Kruppem i Kloecknerem na czele.

W wyniku rokowań, prowadzonych przez delegację niemiecką w Moskwie, rząd sowiecki ma podwyższyć zamówienie swe w Niemczech na r. b. o dalsze 300 milj. mk. W porównaniu z zamówieniami zeszłorocznemi zamówienia sowieckie podwyższone już zostały z początkiem r. b. na 200 milj. mk., wobec czego łączna suma zamówień wynosić będzie 500 miljonów mk.

Prasa niemiecka oblicza, że zamówienia te umożliwią dodatkowe zatrudnienie 100.000 do 150.000 osób.

Zamówienia obejmować mają głównie środki produkcji, zwłaszcza maszyny, dalej żelazo i stal.

Przemysłowcy niemieccy mają zamiar domagać się od rządu Rzeszy, by przejął 70-procentową gwarancję także za te dodatkowe 300 miljonów.

### Okręty sowieckie z ładunkiem armat i karabinów maszynowych zawinęły przymusowo do portu w Tallinie.

Tallin 12. 8. Wiele okrętów stanęło na morzu Bałtyckiem, nie mogąc posuwać się wskutek nagromadzenia się wielkich lodów.

Część tych okrętów doprowadzono przy pomocy łamaczy lodów do portu w Tallinie, skąd towary po wyładowaniu wysyła się koleją do miejsca przeznaczenia. M. in. przybyło do Tallina 5 okrętów sowieckich. Okazało się, że okręty te były naładowane materjałem wojennym, jak armaty, karabiny maszynowe i urządzenia do fabrykacji gazów trujących. Ponieważ tranzyt takiego towaru jest w myśl międzynarodowej konwencji niedopuszczalny, okręty musiały wrócić na pełne morze.

## Jedzie czy nie jedzie kontrtorpedowiec „Wicher“ na Maderę w dniu 19 marca.

**Marszałek Piłsudski zakończy kurację w Egipcie i Palestynie.**

W wielu pismach ukazała się wiadomość, że na dzień 19 marca wyjeżdża na Maderę kontrtorpedowiec „Wicher“, na którym wybiera się grono osób ze sfer pułkownikowskich dla złożenia życzeń marsz. Piłsudskiemu.

**Zaprzeczenie.**

„Gazeta Polska“ wiadomości tej kategorycznie zaprzeczyła, pisząc m. in.:

„Wszystkie te wiadomości są mało dowcipnym wymysłem, że z prawdą nie mają nic wspólnego“.

**Potwierdzenie.**

Tymczasem dzisiejszy „Rekord Poranny“ pisze o wysłaniu kontrtorpedowca „Wicher“ na Maderę, co następuje:

„Ze swej strony możemy w sprawie tej podać garść wiadomości, posiadających wszelkie cechy prawdopodobieństwa i pochodzących z poważnych kół sejmowych.

Otóż według relacyj informatorów „Rekordu Porannego“, przeciwtorpedowiec „Wicher“ istotnie udaje się do Cherbourga, a stamtąd do Funchalu, ale zupełnie nie w celu uświetnienia uroczystości imieninowych. Raid „Wichru“ związany jest z całkiem innemi projektami, w których wchodzi w grę bezpośrednio osoba marszałka Piłsudskiego“.

**Do Palestyny.**

Projekty te przedstawia „Rek. Por.“ w następujący sposób:

„Lekarze marsz. Piłsudskiego niebardzo są zadowoleni z klimatu Madery, który w obecnej porze jest zbyt wilgotny. Z drugiej strony bezpośredni powrót do kraju, gdzie właśnie przeżywamy przysłowiową pogodę marcową mógłby wręcz zniweczyć dobroczynne skutki kuracji maderskiej. W związku z tem rozpatrywano rozmaite projekty i plany, aż wreszcie zatrzymano się na jednym.

Zdecydowano, że p. Marszałek, po opuszczeniu uroczej wyspy, uda się wprost do Egiptu, którego suchy, ciepły klimat uzupełni to, czego nie zdołała dokonać Madera. W Egipcie spędzi p. Marszałek czas jakiś zresztą jeszcze nieokreślony, poczem odbędzie pielgrzymkę do Ziemi Świętej.

O projektach tych zostały już podobno powiadomione rządy zainteresowanych krajów, a przedewszystkiem brytyjski, pod którego protektoratem — jak wiadomo — znajduje się zarówno Egipt, jak i Palestyna.

Zadaniem właśnie „Wichru“ będzie posłużyć p. Marszałkowi za środek lokomocji po szlakach morskich“.

### Ogłoszenie ustawy o poborze rekruta.

Warszawa. W „Dzienniku Ustaw“ ukazała się ustawa o poborze rekruta na r. 1931.

Wszyscy poborowi, uznani za zdolnych do czynnej służby wojskowej, powinni otrzymać wyszkolenie wojskowe w ramach stanu liczebnego wojska, ustalonego w budżecie na r. 1931-32.

### Ks. biskup Bandurski ciężko chory.

Wilno. Ciężko zachorował ks. biskup Władysław Bandurski, który od kilku dni leży w łóżku, chory na ostry bronchit. Lekarze zabronili ks. biskupowi Bandurskiemu prowadzenia rozmowy, wobec czego nikt z odwiedzających nie jest dopuszczony do chorego.

### Nowe biskupstwo prawosławne w Polsce.

Dnia 10 bm. na ręce min. Wyznań i Oświecenia złożył przysięgę na wierność państwu nowomianowany biskup prawosławny z Kamienia Koszyrskiego, Antonjusz Marcenko.

Jest to nowy etat w hierarchji prawosławnej, utworzony na podstawie porozumienia rządu z władzami cerkiewnemi.

### Powrotny lot samolotów polskich z Tallina do Rygi, a następnie do Wilna. — Lot utrudniała burza śnieżna.

Ryga, 12. 3. Trzy polskie samoloty sportowe wystartowały z Tallina do lotu powrotnego. Po przezwyciężeniu bardzo nieprzychylnych warunków atmosferycznych, samoloty przyleciały do Rygi. Silny wiatr przeciwny i szalejąca burza śnieżna znacznie opóźniły przylot lotników.

Pierwszy wylądował samolot, pilotowany przez kpt. Halewskiego, który trasę Tallin — Ryga przebył w ciągu 2 godz. 30 min. Por. Zwirko przebył tę trasę w ciągu 3 godz. i 10 min., gdyż zmuszony był lądować na lodzie w zatoce ryskiej z powodu zamarźnięcia rurki wskaźnikowej manometru od oliwy. Major Długoszewski przybył po 4-godzinnym locie, zmuszony był bowiem lądować w okolicy Rygi z powodu niezwykłej burzy śnieżnej, która uniemożliwiła dalszy lot.

Samolot, pilotowany przez lotnika Szulczewskiego, nie wystartował w Tallinie z powodu poważnego uszkodzenia silnika.

Start z Rygi do Wilna odbędzie się prawdopodobnie w sobotę.

### Sowiecko-tureckie porozumienie morskie.

Ankara. Podpisany został w Ankarze protokół sowiecko-turecki w sprawie rozbrojenia morskiego.

W przyjętym układzie obie strony zobowiązują się nie powiększać eskadr na Morzu Czarnem oraz na morzach przyległych bez uprzedniego zawiadomienia strony drugiej na 6 miesięcy naprzód.

## NIEWIDOMY ŚWIADEK.

6

(Ciąg dalszy.)

— Otóż tak jest, obrabowano go w zupełności, zegarek, sakiewkę, wszystko!

— Znam i ja tego gentlemana, — odezwał się jeden z pastuchów, — widziałem go też wczoraj przed południem na jarmarku w Tavistock, gdzie odebrał pieniądze od Tomasza Pratta, który strasznie wymyślał na niego i nazywał go rozbójnikiem.

— Tomasz Pratt? Któż-to taki?

— Młody dzierżawca z pod Tavistock, który pożyczał od niego pieniądze na ogromne procenta, gdyż nie mógł ich nigdzie dostać. A teraz, kiedy niespodzianie przyszło mu pieniądze zwrócić, a do tego jeszcze żniwo źle wypadło, będzie jeszcze jeden więcej człowiek zrujnowany.

— I on wymyślał na Rogger'a?

— Okropnie.

— Trzeba sobie to zapisać, — pomyślał dyrektor, wyjmując z kieszeni notatnik i kreśląc w nim kilka słów.

— No, no, — pomruczał pastuch, widząc, jaki skutek wywarły jego nieco za pospieszne słowa, — ja wcale nie powiadam, żeby Tomasz Pratt miał być zupełnym nicponiem — nie, to bardzo porządny człowiek, a jeśli czasem za wiele wypije, to gada Bóg wie, co!

— Dobrze, dobrze, — odezwał się dyrektor, — pomóżcie teraz, moi ludzie, zanieść te zwłoki do mego powozu.

Z trudnością wyniesiono z wąwozu zabitego i umieszczono go w powozie, który natychmiast potoczył się do miasta.

W Upton z błyskawiczną szybkością rozeszła się wiadomość, że opowiadanie niewidomego grajka polegało na rzeczywistości i że zamordowany został Mr. Samuel Roggers z Bristolu.

— Osobistość ta była powszechnie znaną, gdyż bogaty bankier i spekulant, chociaż umieszczał znaczne kapitały w różnych korzystnych przedsiębiorstwach, nie pogardzał jednakże wypożyczaniem pieniędzy drobnym rolnikom na lichwiarskie procenta, a przytem był tak skąpym, że, jeśli tylko odległość nie przechodziła sił starych nóg jego, podróże odbywał zawsze pieszo dla oszczędzenia kosztów furmanki. Takim też sposobem odbył on drogę z Upton do Tavistock. Skłoniło go do tego najpierw skąpstwo, potem piękna pogoda i niewielka przestrzeń, zaledwie trzy angielskie mile wynosząca.

Naturalnem następstwem rzeczy zarządzone zostało śledztwo sądowe.

Mieszkańcy Uptonu, mający interesy z zabitym, wszyscy zamożni i uczciwi ludzie, mogli tylko tyle zeznać, że swe rachunki punktualnie załatwili z bristolskim bankierem. Później okazało się, że w mieście niema ani jednej osoby, na któraby mógł paść najmniejszy cień podejrzenia. Trzeba więc było szukać gdzieindziej zabójcy.

W porozumieniu z sądem dyrektor postarał się o zasięgnięcie wiadomości o dzierżawcy Pracie z pod Tavistock, dotąd jeśli nie poszlakowanym, to silnie podejrzanym.

Gdy otrzymane wiadomości nie wydały się korzystnemi, wezwano Pratta do przesłuchania, przy którem, chociaż ten ostatni uparcie zaprzeczał udziału w zabójstwie, jednakże tyle się znalazło drobnych szczegółów i poszlak, że zaaresztowano go i sędziowie przyszli do przekonania, iż istotnym zabójcą jest nie kto inny, tylko Tomasz Pratt. (C. d. n).

# WIADOMOŚCI.

Nowemiasto, dnia 16 marca 1931 r.

Kalendarzyk. 16 marca, Poniedziałek, Abrahama pust.
17 marca, Wtorek, Józefa z Arymatei

Wschód słońca g. 5 — 48 m. Zachód słońca g. 17 — 41 m.
Wschód księżyca g. 6 — 03 m. Zachód księżyca g. 16 — 4 m.

### Wyjaśnienie ministerstwa oświaty w sprawie egzaminu dojrzałości.

Ministerstwo W. R. i O. P. podało do wiadomości, że istota regulaminu gimnazjalnego w sprawie egzaminów dojrzałości nie ulega zmianie, która dotyczy tylko szczegółów, związanych w dziedzinie uprawnień szkół prywatnych oraz wykonania programów szkoły średniej.

Absolwenci wszystkich szkół prywatnych z pełnemi prawami zdawać będą zwyczajny egzamin dojrzałości, absolwenci zaś szkół prywatnych z niepełnemi prawami — rozszerzony egzamin dojrzałości, wyjątkowo w b. roku szkolnym do 1 grudnia rb.

W typie neoklasycznym skutkiem zniesienia w 8-mej klasie kultury klasycznej, jako przedmiotu osobnego, z regulaminu egzaminu dojrzałości usunięto również ten przedmiot egzaminacyjny. — Chcąc jednak dać młodzieży możność szerszego wyboru przedmiotów egzaminacyjnych, wprowadzono w typie neoklasycznym matematykę i języki nowożytne jako ewentualny przedmiot egzaminacyjny.

### Zakaz używania starych pieczęci w urzędach państwowych.

Min. spraw wewn. wydało zarządzenie w sprawie używania pieczęci w urzędach i instytucjach państwowych oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach. Ministerstwo wyjaśniło, że przesunięcie terminu używania dawnych pieczęci do 1 kwietnia 1933 r. ma na celu przedewszystkiem umożliwienie legalnego używania dawnych pieczęci przez te urzędy, którym mennica państwowa nie mogła dostarczyć dotychczas pieczęci nowego typu. Z chwilą wszakże dostarczenia władzom i urzędom państwowym nowych pieczęci — używanie wszelkich pieczęci urzędowych dawnego typu powinno być natychmiast zaniechane, jako bezwzględnie niedopuszczalne i pieczęcie te należy niezwłocznie odsyłać do mennicy państwowej. W zarządzeniu podkreślone jest, że równoczesne używanie przez ten sam urząd pieczęci dawnego i nowego typu mogłoby w konsekwencji stać się przyczyną kwestjonowania autentyczności dokumentów.

### Renta dla ociemniałych inwalidów.

Opracowana obecnie w min. Skarbu tabela rent inwalidzkich w roku budżetowym 1931|32 przewiduje następujące renty wraz z dodatkami dla inwalidów ociemniałych: Inwalida ociemniały, zaliczony do X-tej kategorji (100 proc. niezdolności do pracy), kawaler, otrzymywać będzie 230 zł. renty wraz z dodatkiem, żonaty bezdzietny lub z 1-em dzieckiem 270 zł., żonaty z dwojgiem lub trojgiem dzieci — zł. 295, żonaty z czworgiem lub więcej dzieci — zł. 320.

Inwalida ociemniały, zaliczony do IX-tej kategorji (96 do 95 proc. inwalidztwa), kawaler, otrzymywać będzie 176 zł. renty wraz z dodatkiem, żonaty bezdzietny lub z jednem dzieckiem — 212 zł., żonaty z dwojgiem lub trojgiem dzieci — 234.50 zł., żonaty z czworgiem lub więcej dzieci — 257 zł.

Do tych ostatnich rent dla inwalidów ociemniałych IX-tej kategorji nie jest wliczony dodatek na przewodnika; inwalidzi, którym dodatek ten przysługuje, otrzymywać będą ponadto 15 złotych miesięcznie.

## *Z miasta i powiatu.*

### Przełożenie posiedzenie Sejmiku Powiatowego.

**Nowemiasto.** Z powodu złej komunikacji ogłoszone na na sobotę, dnia 14 bm. posiedzenie Sejmiku Powiatowego zostało na następną sobotę, t. j. na dzień 21 bm. przełożone.

### 3 miesięczny bezpłatny kurs ratownictwa.

**Nowemiasto.** W sprawie konieczności założenia drużyny sanitarno-ratowniczej żeńskiej miejscowy Zarząd Czerwonego Krzyża organizuje trzy-miesięczny kurs celem wyszkolenia w ratownictwie odpowiedniej liczby kandydatek. Szkolenie kandydatek jest bezpłatne. Kandydatki, zgłaszające się na wspomniany kurs, winny złożyć podanie pisemne względnie ustne do Miejscowego Zarządu Czerwonego Krzyża (Starostwo pokój nr. 8.)

Ze względu na ważność, tak założenia, jak i wyszkolenia drużyny sanitarno-ratowniczej żeńskiej. Zarząd Polskiego Czerwonego Krzyża w Nowemmieście prosi o jak najliczniejsze zgłaszanie się kandydatek na wspomniany kurs.

### Gimnazjum.

**Nowemiast.** W niedzielę, dnia 22 marca rb. od godziny jedenastej do pierwszej odbędzie się konferencja wywiadowcza z rodzicami młodzieży szkolnej. Dyrektor St. Lubicz-Majewski.

### Najazd „Badaczy Pisma św." na nasz powiat.

**Nowemiasto.** Z wiarogodnego źródła dowiadujemy się, że w ostatnich dniach aż 5 propagatorów sekty błędnowierczej „Badacze Pisma św." zjechało do naszego powiatu. Główną sprężyną całej agitacji tej niepożądanej sekty jest kolejarz Maternicki z Nowegomiasta — a na drugiem miejscu Swiniarski, przywódca miejscowych socjalistów. W poniedziałek, dnia 16 bm., ma się odbyć zebranie celem utworzenia organizacji tej sekty w naszem mieście, a w następstwie tego i w powiecie. W jakim lokalu, aż dotąd nie wiadomo, gdyż trudno im takowy uzyskać. Prezesem całej tej sekty zostać ma ów kolejarz Maternicki. Na zebranie poniedziałkowe przybyć ma jeden z głównych „apostołów" sekty, z poza powiatu. Podając powyższe do wiadomości, przestrzegamy naszych czytelników przed tego rodzaju „mąciwodami". Jestto nic innego, jak łowienie „głupich na plewy".

### Pożar.

**Pacółtowo.** W ub. niedzielę około godz. 8 wiecz. wybuchł pożar w zagrodzie p. Kitowskiego Pastwą płomieni padła stodoła wraz z chlewami i śpichlerzem. Przybyła straż pożarna z Nowegomiasta nie brała udziału w gaszeniu, gdyż było już zapóźno. P. Kitowski był ubezpieczony.

### Oj, ta wódka!

**Lubawa.** W ub. poniedziałek p. St., będąc we wstawionym stanie, uderzył p. Górnego, właśc. Hotelu Polskiego, laską przez rękę i to tak silnie, że mu ją przetrącił. Rzecz działa się w lokalu Hotelu Polskiego, gdzie p. G. zajęty był obsługiwaniem gości. Zbyt krewkim adoratorem „monopolówek" zajęły się władze policyjne, spisując z zajścia protokół.

### Pokwitowanie.

**Montowo.** Na Pomoc Naukową dla dziewcząt w Toruniu ofiarował ks. proboszcz Jankowski z Grodziczna 10 złotych.

Z. Ossowska.

## *Z Pomorza.*

### W sprawie bekoniarni.

**Lidzbark.** W jednym z ostatnich numerów podaliśmy wiadomość w sprawie bekoniarni, która, jak nam donoszą, jest, niestety, przedwczesna, gdyż pertraktacje między właśc. śpichrza a firmą angielską, z powodu żądania wysokiej ceny, nie doszły



do skutku. Krążą pogłoski, że fabryka prawdopodobnie stanie w Brodnicy. Również wzmianka o wyrabianiu opon w Lidzbarku nie polega na prawdzie. Sądząc, że wiadomości te są prawdziwe, zamieściliśmy je z obowiązku dziennikarskiego.

### Pożar.

**Lidzbark.** W ub. środę w godzinach rannych obudził naszych mieszkańców głos trąbki alarmowej. Otóż w domu p. Marji Kozłowskiej przy ul. Kościelnej wybuchł pożar na strychu, który w bardzo krótkim czasie został zlikwidowany. Przyczyny pożaru nie można ustalić. Dochodzenia są prowadzone. XII.

### Pastwą płomieni.

**Płośnica.** W dniu 13. bm. wybuchł pożar w domu stolarza Wronkowskiego, któremu oprócz domu spalił się chlew. Ogień przeniósł się na sąsiednią stodołę wdowy Wencławskiej, która to stodoła spłonęła. Ogień powstał wskutek wadliwej budowy komina i w czasie, w którym nikogo nie było w domu.

### Najechany przez parowóz.

**Iłowo.** Handlarz bydła Maciejewski z Jelenia zakupił w Ciechanowie większą ilość świń, które polecił przewieźć do Jelenia woźnicy Jurkiewiczowi. Tenże, przejeżdżając 11 bm. w nocy przez tor kolejowy w Iłowie, został najechany przez parowóz, wskutek czego 3 świnie zraniono tak, że jedna zdechła. Szkoda wynosi 300 zł. Wypadek ten stał się w tem samem miejscu, gdzie w ub, roku najechano auto kupca p. Fichny z Działdowa.

### Z częstego zaręczania się czynił dla siebie lukratywny interes.

**Toruń.** Na Pomorzu pojawił się osobnik, który, przedstawiając się jako Oswald Krause, technik budowlany z zawodu, występował od dłuższego czasu jako kandydat do zawarcia związku małżeńskiego. Osobnik ten zaręczał się kilkakrotnie, a po kilku miesiącach zamieszkiwał u rodziców swych narzeczonych, poczem kradł wartościowe przedmioty i przenosił się do innych miejscowości, aby dalej uprawiać swój niecny proceder. Władze bezpieczeństwa stwierdziły, że jest to niejaki Ulbert Wojciech z Rębocina pod Toruniem, który ostatnio zaręczył się z córką rolnika Kelkego z Pędzewa, których okradł i zbiegł w niewiadomym kierunku. Zaznaczyć należy, iż „narzeczony" włada kilkoma językami, jak polskim, angielskim, francuskim, niemieckim i rosyjskim. Za zbiegiem zarządzono poszukiwania.

### Ucieczka więźnia.

**Toruń.** Z więzienia toruńskiego, popularnie zwanego „okrąglakiem", uciekł, odsiadujący karę 6-cio miesięcznego więzienia, Stanisław Olszewski, który już połowę kary odsiedział. Upatrzywszy odpowiednią chwilę, przeszedł przez mur, ogradzający więzienie i uciekł. Za zbiegiem zarządzono pościg, dotychczas jednak nie ujęto go.

### Tragiczny wypadek na jeziorze.

**Chełmno.** W ub. niedzielę po poł. wydarzył się na jeziorze Trybie pod Chełmnem nieszczęśliwy wypadek. Otóż na brzegu jeziora bawiło się kilkoro dzieci, które zaczęły się sprzeczać, kto odważy się i pójdzie na dość cienki lód, pokrywający jezioro. W pewnej chwili jedno z dzieci rzuciło na lód gałąź, która dość daleko odbiła się od brzegu. Za najodważniejszego chciał uchodzić 8-letni Kazimierz Kijewski, który wszedł na lód, aby przynieść na brzeg gałąź. Gdy już był blisko celu, lód załamał się i chłopiec wpadł do wody, znikając pod pokrywą lodową. Zaalarmowani dorośli ludzie nadbiegli na ratunek, lecz, niestety z wody wydobyto już tylko zwłoki chłopca.

### Samobójstwo inspektora majątku.

**Świecie.** Inspektor majątku Kończyce, pow. Świecie, stanowiącego własność b. posła Stron. Nar. Wojnowskiego, niejaki Dunajski, popełnił onegdaj samobójstwo, podrzynając sobie gardło. Według pogłosek denat popełnił samobójstwo z powodu wydalenia go z posady, którą zajmował przez 29 lat. Zmarły osierocił żonę i czworo dzieci.

### Tragiczna śmierć złodzieja.

**Świecie.** W nocy na 10 bm. nieznani sprawcy usiłowali dokonać kradzieży zboża u p. Krukowskiego Leona w Przysieku, pow. świecki, przyczem jeden z sprawców został przez poszkodowanego zastrzelony. Pozostali w czasie ucieczki ostrzeliwali się, nie raniąc jednak nikogo.

### Skazany za obrazę armji polskiej.

**Chojnice.** W dniu 10 bm. odbyła się przed Izbą Karną Sądu Okręgowego w Chojnicach przy drzwiach zamkniętych rozprawa przeciwko redaktorowi odpowiedzialnemu „Konitzer Tageblatt", Eitelowi Werschemu i wydawcy tego pisma, Schreiberowi, oskarżonym o podanie w artykule „Konitzer Tageblattu" z dnia 1 maja 1930 r., w związku z omawianiem tragicznych wypadków pod Opaleniem — wiadomosci nieprawdziwych, a dotyczących armji polskiej.

Redaktor Wersche skazany został na 3 miesiące więzienia i 300 zł grzywny, a wydawca pisma Schreiber na 500 zł grzywny oraz na solidarne ponoszenie kosztów sądowych.

### Dziecko żywcem ugotowane.

**Osieczno.** W rodzinie gpspodarza Wieszka wydarzył się tragiczny wypadek śmierci. W czasie prania bielizny 2-letnia córeczka Wieszki zbliżyła się do kotła z wrzątkiem i wpadła do niego, gotując się żywcem w oczach zrozpaczonej matki. Mimo natychmiastowego wydobycia dziecko zmarło w kilka chwil później wśród strasznych męczarni.

### Kronika kościelna.

**Pelplin.** W sobotę, 7 b. m., wrócił J. E. X. Biskup Stanisław Wojciech z cztero-tygodniowej kuracji w Krynicy.

### Ohydny mord na tle seksualnem.

**Bydgoszcz.** Dnia 12 bm. przed poł. w mieszkaniu domu nr. 17 przy ul. Kościuszki znaleziono nieżywą Juljannę Remus.

Na łóżku leżały zwłoki Remusówny, odziane w koszulę. Na szyi widniały okropne ślady przegryzienia tętnicy, co było bezpośrednim powodem śmierci nieszczęśliwej.

Zastygły na twarzy wyraz bólu i przerażenia świadczył o zaciętej walce przedśmiertnej. Nie ulega wątpliwości, iż denatka padła ofiarą zbrodniczych instynktów seksualnych.

Za sprawcą ohydnego tego mordu wszczęte zostały poszukiwania.

## *Z dalszych stron Polski.*

### Właściciel trzech kamienic — bandytą.

**Łódź.** Od dłuższego czasu na terenie Łodzi i okręgu łódzkiego grasowała nieuchwytna szajka bandycka. Ostatecznie policja zdołała zlikwidować szajkę, złożoną z 3 osób, na czele której stał 44-letni Teofil Szymczak, który jest właśc. 3 kamienic w Łodzi, a w dodatku posiada piwiarnię.

Widocznie dochody z tych domów nie wystarczyły mu, więc zorganizował jeszcze szereg napadów.

### Ludność uciekła do lasu przed bojówką sanacyjną.

**Rybnik,** Śląsk. Przed sądem grodzkim w Rybniku — jak donosi katowicka „Polonja" — odbyła się rozprawa o teror w czasie akcji przedwyborczej. Na ławie oskarżonych zasiedli Adolf Jureczko z Rydułtów, Henryk Grzenia, Wilem Mandrysz i Herman Masarczyk z Łysek, Ciupek Emil, naczelnik gminy Franciszek Ciupek oraz „nauczyciel" Jan Sznura i kierownik szkoły, p. Głąbica Franciszek z Dzwonowic.

Akt oskarżenia zarzucał oskarżonym, że 22 listopada ub. r. w przededniu wyborów do Sejmu śląskiego i Senatu teroryzowali ludność i wybijali szyby w Dzwonowicach i Łyskach. Już na kilka dni przed wyborami opowiadano w tych gminach, że będą napady „powstańców" i dlatego mieszkańcy byli uzbrojeni w siekiery i t. p. Krytycznego dnia przybyła bojówka sanacyjna do naczelnika gminy i w kancelarji jego raczyła się wódką i piwem. Tam bandyci mieli otrzymać maski na twarz, poczem udali się do poszczególnych mieszkańców gminy, wybijając szyby oraz znęcali się w nieludzki sposób nad niejakim Wilczkiem. Część obywateli Dzwonowic pouciekała z dziećmi do pobliskich lasów, gdzie się poukrywała. Następnie udała się bojówka do Łysek, gdzie obywatele mieli wrota i drzwi zabarykadowane, wobec tego ograniczyli się napastnicy do wybicia kilkunastu szyb.

Jeden ze świadków zeznał, że bojówkę prowadził nauczyciel, p Sznura, że kierownik szkoły p. Głąbica obiecał mu 500 zł., by nie obciążał go w jego zeznaniach. Nauczyciel, p. Sznura, tłumaczył się wobec zeznań świadka, że jest młodym nauczycielem i kiedy „powstańcy" zażądali, by poszedł z nimi, uczynił to „ze strachu".

Sąd skazał osk. Jureckiego na 4 miesiące więzienia, osk. Grzenię, Mandrysza, Masarskiego po 3 miesiące więzienia, kierownika szkoły p. Głąbicę oraz naczelnika gminy Ciupkę po 2 miesiące więzienia i syna naczelnika gminy Emila Ciupkę na miesiąc więzienia. Nauczyciel Sznura został uwolniony.

### Sensacja żydowskiego Podkamienia.

**Lwów.** Miejscowa prasa żydowska pisze wielkiemi literami o sensacji żydowskiego miasteczka Podkamienia, w powiecie złoczowskim.

Do krawca Brauera nadszedł przekaz awizyjny na sumę 5.000 funtów szterlingów czyli około 220.000 zł. Pieniądze te wysłała z Abisynji córka Brauera, która w czasie wojny, przy odwrocie Rosjan z Małopolski Wschodniej, uciekła z domu z jednym z oficerów rosyjskich. Po burzliwych przejściach Brauerówna dostała się kilka lat temu na dwór cesarza Abisynji, gdzie zyskała wielkie wpływy i doszła do wielkiego majątku. Jest morganatyczną żoną cesarza, posiada wszystkie najwyższe odznaczenia i tytuły.

### Pożarty przez wilki.

**Wilno.** W lesie granicznym na polskim odcinku Janowicze znaleziono w śniegu pogryzione zwłoki mężczyzny, zaś w pobliżu leżącego zabitego wilka oraz rewolwer systemu Nagan. Z dokumentów, znalezionych przy zagryzionym, ustalono, iż jest to niejaki Meryszkin z Białorusi sowieckiej. Obok zwłok Mereszkina znaleziono 5 wystrzelonych łusek rewolwerowych.

### Niefortunna impreza kartkowa przyczyną rozmaitych przykrych zgrzytów.

**Sępólno.** „Gazeta Grudziądzka" z dnia 10-go bm. ogłosiła następujący list:

„W dniu 4 marca rb. nakazał nasz p. nauczyciel szkoły powszechnej, Frąckowski, ażeby w dniu 5. III. rb. dzieci 3 i 4-go oddziału szkoły w Zalesiu przyniosły po 20 gr, by pisać pocztówki do marsz. Piłsudskiego na Maderę. Na skutek tego przyniosło troje dzieci po 20 gr i to: Rydkowski, Konopnicki i Kordal.

Dzieci, które nie przyniosły wyżej podanej kwoty, zostały w większej liczbie po twarzy rękami przez p. nauczyciela obite. Moi chłopcy, Paweł, 14 lat, i Franciszek, 10 lat, obaj byli bici rękami po twarzy.

Za ścisłość powyższego doniesienia odpowiadam jako ojciec i proszę zapobiec dalszemu niewinnemu katowaniu niewinnych dzieci.

Antoni Hinc, Zalesie, pow. Sępólno."

### To się nazywa „dobrowolny hołd" imieninowy!

Pod tym nagłówkiem donosi „Kurjer Poznański":

**Poznań.** „Piszą nam z miasta:

W związku z doniesieniami o niedopuszczalnym nacisku, wywieranym na uczenice zakładu SS. Urszulanek w Poznaniu w kierunku wysyłania przez nie pocztówek imieninowych do p. Piłsudskiego, zaznaczyć jeszcze należy, że sceny, jakie rozgrywały się onegdaj w Zakładzie SS. Urszulanek, były z punktu widzenia pedagogicznego wprost gorszące.

Doszło do tego, iż uczenice, które skłaniano pod groźbą „nieprzyjemnych skutków" do pisania pocztówek „imieninowych", doprowadzone zostały do takiego zdenerwowania, że płakały, wzdrygając się wypełnić to polecenie. Sceny takie rozgrywały się m. in. w I. i II. klasie gimnazjalnej.

Należy zapytać, czy doprowadzanie do takich scen harmonizuje z powołaniem zakonnic, prowadzących zakład wychowawczy dla dziewcząt?"

### Intratny interesik z pocztówkami imieninowemi.

#### Podobno nawet sami Piłsudczycy się oburzają.

**Warszawa.** Wczorajszy „Wieczór Warszawski" donosi, że głównym promotorem w sprzedaży pocztówek imieninowych marsz. Piłsudskiego jest niejaki Zarębski, znany z procesu marjawitów w Płocku.

Zarębski dostarcza Komitetowi pocztówki po 10 groszy, podczas gdy kosztują go one 3 i pół grosza.

Przy sprzedaży 5 miljonów pocztówek zarobi na czysto tylko 325.000 zł.

W kołach Piłsudczyków wiadomość o tej imprezie prywatnej wywołała podobno wielkie oburzenie. Komitet został wezwany do ogłoszenia wyjaśnień.

### Sprawa imieninowa w Sejmie.

#### Wniosek nagły w Sejmie i konfiskata.

**Warszawa.** Kluby: Narodowy, Chłopski, NPR. PPS. i Ch. D. zgłosiły do laski marszałkowskiej wniosek nagły w sprawie pobicia przez nauczycieli dzieci szkolnych za niekupywanie pocztówek imieninowych.

Wniosek opisuje zajścia w Zalesiu, kończy się wezwaniem, aby rząd udzielił wyjaśnień w sprawie wywierania nacisku na nauczycielstwo i na dzieci, by wysyłano na Maderę karty z powinszowaniami imieninowemi.

Warszawa. Dzisiejsza „Gazeta Warszawska" została skonfiskowana za artykuł wstępny, omawiający bicie dzieci w Zalesiu

## Ostatnie zamiecie śnieżne zakłóciły regularny ruch kolejowy

**w dyr. warszawskiej, poznańskiej, gdańskiej.**

Ostatnie silne śnieżyce w nocy z 12 na 13 bm. zakłóciły regularność ruchu kolejowego, przedewszystkiem w dyrekcji warszawskiej, poznańskiej, gdańskiej i wileńskiej. Największe zaspy śnieżne powstały na linjach kolej. w dyrekcjach poznańskiej i gdańskiej.

W dyrekcji warszawskiej dały się odczuć trudności w związku ze śnieżycą na linji Nasielsk—Sierpce, na której o godzinie 3 na kilka godzin ugrzązł pociąg osobowy Nr. 625.

Na linji Ostrołęka—Łomża o godz. 9-ej min. 25 utknął w zaspach śnieżnych pług odśnieżny. Na linji Małkinia—Ostrów utknął w śniegu pociąg mieszany o godz. 11 min. 30.

W dyrekcji poznańskiej śnieżyca dała się bardzo we znaki, zasypując wysoką warstwą śniegu niektóre odcinki linij kolejowych. W śniegu ugrzązł pociąg towarowy. Na linji Poznań—Drawski Młyn, Poznań—Chodzież, Gniezno—Nakło i Gniezno—Iłowo, ruch pociągów znacznie utrudniony. Między Gnieznem a Iłowem utknęły dwa pociągi osobowe. Również na linji Inowrocław—Barcin ugrzązł w śniegu pociąg towarowy. Pod Barcinem w zaspach wykoleiło się 8 próżnych wagonów kolejowych. Na linji Zbąszyn—Międzychód w zaspie ugrzązł pociąg mieszany.

W dyr. gdańskiej śnieg wyrządził znaczne szkody. Śnieżyca szalała tam z wielką siłą. Szereg linij lokalnego znaczenia zasypał śnieg tak, że ruch został na nich chwilowo wstrzymany.

### Wniosek o przyłączenie Bydgoszczy i Szubina do wojew. pomorskiego — odroczono.

Warszawa, 12. 3. Na wczorajszem posiedzeniu sejmowej komisji administracyjnej poseł Duch (BBWR) referował wniosek posła Langera (Kl. Chł.) o wyłączenie z województwa poznańskiego miasta Bydgoszczy, powiatu bydgoskiego, Szubina i pow. szubińskiego i przyłączenie do województwa pomorskiego.

Po przeprowadzonej dyskusji i oświadczeniu rządowem komisja postanowiła załatwić wniosek ten odroczeniem do czasu przygotowania odpowiedniego projektu ustawy ze strony rządowej.

### Sfinalizowanie pożyczki francuskiej dla Rumunji.

Bukareszt. Dn. 10 bm. o godz. 5 po poł. podpisana została umowa w sprawie pożyczki, udzielonej rumuńskiemu Bankowi Narodowemu przez francuskie konsorcjum finansowe. Dyrektor paryskiego domu bankowego Mendelson wysłał do Bukaresztu na ręce gubernatora Banku Narodowego depeszę, winszując rządowi rumuńskiemu pomyślnego sfinalizowania tranzakcji.

### Wielkie manewry floty angielskiej.

Londyn, 13. 3. Dzisiaj rozpoczynają się wielkie manewry floty angielskiej na Oceanie Atlantyckim pomiędzy Gibraltarem a wyspą Maderą.

W manewrach bierze udział około 100 jednostek wojennych śródziemno-morskiej i atlantyckiej floty angielskiej. Manewry te, w których główną uwagę zwracają doskonale postawione technicznie hydroplany, mają trwać 4 dni.

### Walne zwycięstwo parlamentarne Lavala. 340 głosów za rządem, 215 przeciw.

Paryż. Podczas dyskusji nad sprawą towarzystwa lotniczego „Aeropostale" wystąpił socjalista Leon Blum z gwałtownym atakiem przeciw rządowi.

O godz. 11 postawił premjer Laval wniosek o zaufanie rządu w związku z art. 18 ustawy, upoważniającym rząd do zawarcia nowej konwencji z towarzystwem „Aeropostale".

Za rządem padło 340, przeciw niemu 215 głosów.

### Król Alfons wyjechał z Hiszpanji.

Madryt, 14. 3. Wczoraj wieczorem król Alfons wyjechał z Madrytu. Dziś przybędzie do Paryża, skąd wieczorem odjedzie do Londynu.

### Nieposłuszna rada miejska.

Paryż. „Havas" donosi z Bilbao, że tamtejsza rada miejska jednomyślnie uchwaliła przejść do porządku dziennego nad rozporządzeniem królewskiem, zakazującem radom miejskim zaciągania zobowiązań. Wbrew rozporządzeniu wyasygnowano 10.000 pesetas dla bezrobotnych.

### Katalonja dąży do autonomji.

Barcelona. Ekstremiści katalońscy, zwolennicy płk. Mania, ogłosili odezwę, w której jako program partji wysuwają wolność Katalonji. Wszystkie elementy, które się wolności tej przeciwstawiają, a więc także monarchja hiszpańska, powinny być usunięte. Program zawiera także, postanowienie, że odzyskanie wolności przez Katalonję ma być związane z naprawą krzywd wyrządzonych dotąd robotników.

### 90 miljonów dolarów na rozbudowę floty amerykańskiej.

Londyn. Donoszą z Waszyngtonu, iż najbliższy kongres amerykański zdecydowany jest zaaprobować plan rozbudowy floty amerykańskiej do granic wyznaczonych w londyńskim traktacie morskim.

Koszt rozbudowy floty wyniesie 90 miljonów dolarów.

## Poprawa cen zboża.

Od pewnego czasu zaznacza się zwyżka cen zbóż w Polsce, zarówno na giełdach, jak i na rynkach lokalnych.

Ostatnio notowano żyto po złotych 21.25 na giełdzie poznańskiej za podwójny centner.

Pszenica osiągnęła kurs 27—28 zł.

W ostatnim czasie zauważono znaczne zmniejszenie dowozów zboża i wzmożone zakupy u kupców i młynarzy, których zapasy są niewielkie.

Poprawa cen zboża pozostaje też w związku z ogólną poprawą cen zbożowych na rynkach zagranicznych.

## Kto wygrał w V klasie loterji państwowej?

**1 dzień ciągnienia.**

75.000 zł nr. 168013.
20.000 zł nr. 57.
15.000 zł nr. 68790.
10.000 zł nr. 134009 145505.
5.000 zł nr. 130366 136879 149275 182693.
3.000 zł nr. 4843 17094 94066 104058 119954 164863 193632 205331.
2.000 zł nr. 827 11372 17801 18997 22205 30674 40393 42121 66357 78187 87095 90208 96420 101932 104343 110014 119954 126914 129797 143549 164636 174925 183374 194779 195253 195383.
1.000 zł nr. 20556 28884 44458 56504 60257 65576 68506 73010 79393 85865 94492 98989 103856 118408 128660 135801 145069 158599 169829 175421 181043 193745 199602 206182.
500 zł nr. 75 2363 4402 7109 10969 13282 18385 21256 26918 29789 32857 37945 43781 46066 51052 57474 60471 68054 74837 80254 85149 88891 97317 103538 108337 115177 122386 129818 140476 146441 151047 156478 161237 163647 169290 170383 173852 180423 184089 189258 193663 198334 201697 208270.
250 zł nr. 156757 158160 158178 160443 167241 170447.

**2 dzień ciągnienia.**

10.000 zł nr. 28000 45370 97961.
5.000 zł nr. 24933 138277.
3.000 zł nr. 59968 102749 105870 166771 169446 196897.
2.000 zł nr. 20508 21590 32484 38518 39361 57960 57603 108321 112007 124620 128407 134448 143244 157196 166433 169528 181917 186757.
1.000 zł nr. 4845 8691 14288 21592 27398 29536 30953 31555 36005 57876 58369 75372 77163 79291 81984 84547 87514 89291 92098 107682 113485 125216 136007 138536 139825 147685 158291 159165 177868 186270 187914 199557.
250 zł nr: 158150 158152 160452 163813 170412.

**3 dzień ciągnienia.**

50.000 zł nr. 185652.
10.000 zł nr. 62112 63865 186382 204022.
5.000 zł nr. 176241.
3.000 zł nr. 108046 143304 170925.
2.000 zł nr. 127 3018 15682 42957 45572 55652 62971 67117 90768 117779 123628 151766.
1.000 zł nr. 13163 24164 33577 41666 64340 67397 80916 96482 103405 108680 118191 122322 136260 140499 146924 151595 157029 161891 167490 170936 179539 191884 208068.
500 zł nr. 1163 5000 6023 11783 16980 21133 23750 26390 30376 35268 38999 46463 51880 54968 59907 61273 66647 70088 73407 77057 82108 84840 89065 91479 95960 99122 106550 108635 112671 117462 122983 126060 131222 135760 138064 141480 149345 152919 158276 160312 160454 163882 170362 176026 180260 190601 196779 204438 209234.
250 zł nr. 156732 158176 169275 169293 170403.

## Giełda zbożowa w Poznaniu.

Notowania oficjalne z dnia 13. 3.

Płacono w złotych za 100 kg.

| | |
|---|---|
| Żyto | 20.00—20.25 |
| Pszenica | 23.25—25.75 |
| Jęczmień | 20.50—21.50 |
| Owies | 18.50—19.50 |
| Mąka żytnia | 32.00— |
| Mąka pszenna 65 proc. | 39.00—42.00 |
| Otręby żytnie | 15.25—16.25 |
| Otręby pszenne | 16.00—17.00 |

Uwaga: Ogólne usposobienie spokojne.

Za redakcję odpowiedzialny: Walenty Stawicki w Nowemmieście.
Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.